

ЗАКОН

за ратифициране на Конвенцията на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие

Член единствен. Ратифицира Конвенцията на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие, съставена в Истанбул на 11 май 2011 г. и подписана от Република България на 21 април 2016 г. в София, със следните резерви:

1. Резерва по чл. 78, параграф 2:

„В съответствие с чл. 78, параграф 2 от Конвенцията Република България си запазва правото да не прилага или да прилага само при специални случаи или условия разпоредбите, посочени в:

а) член 30, параграф 2;

б) член 44, параграф 1д);

в) член 55, параграф 1 по отношение на чл. 35 във връзка с незначителни престъпления;

г) член 58 по отношение на чл. 37, 38 и 39;

д) член 59.“

2. Резерва по чл. 78, параграф 3:

„В съответствие с чл. 78, параграф 3 от Конвенцията Република България си запазва правото да предвиди ненаказателни вместо наказателни санкции за посочените в чл. 33 и 34 поведения.“

Законът е приет от 44-ото Народно събрание на ..... 2018 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:**

(Цвета Караянчева)

М О Т И В И

към проекта на Закон за ратифициране на Конвенцията на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие

Конвенцията на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие е първият инструмент в Европа, с който се създава цялостна правна рамка конкретно за защита на жените и момичетата от всички форми на насилие и за предотвратяване, преследване и премахване на насилието над тях, включително домашното насилие.

Към момента 44 държави, сред които всички 28 държави членки и самият Европейски съюз (ЕС) са подписали Конвенцията. От тях 27 страни са я ратифицирали, 17 от които са държави членки. Понастоящем процесът по присъединяването на ЕС към Истанбулската конвенция заедно с държавите членки и до степента на неговата компетентност продължава. От своя страна Република България подписа Истанбулската конвенция на 21 април 2016 г.

Макар актът на присъединяване на страната ни към Конвенцията да не изисква изменения в Конституцията на Република България, то той налага предприемането на мерки, свързани с изменения и допълнения на българското законодателство. Към настоящия момент продължава работата по изготвянето на нормативни изменения в гражданскоправната и в наказателноправната област.

В гражданскоправната област се обмисля разширяване действието на Закона за защита от домашното насилие, както и изменения на други нормативни актове - Семейен кодекс, Закон за защита от дискриминация, Закон за Министерството на вътрешните работи, Закон за младежта, Закон за правната помощ и др. В наказателноправната област се предвиждат изменения, с които да се гарантира адекватна и всеобхватна наказателноправната защита от актове на домашно насилие и от насилие, основано на пола, с оглед на осъществяване на по-ефективна превенция и борба с тези форми на насилие. Дискутира се въвеждането на нови състави на престъпления и допълване на действащите. По отношение на Наказателно-процесуалния кодекс най-съществените изменения и допълнения са насочени към регламентиране на допълнителни мерки за защита на пострадали, по отношение на които при извършване на престъплението е упражнено физическо или психическо насилие.

Също така Република България ще се възползва от предоставената в чл. 78, параграфи 2 и 3 от Конвенцията възможност да си запази правото да не прилага или да прилага само при специални случаи или условия определени разпоредби от нея, както и да предвиди ненаказателни вместо наказателни санкции за посочените в чл. 33 и 34 от Конвенцията поведения.

Страната ни ще направи резерви по следните членове, изброени в член 78, параграф 2:

- член 30, параграф 2 – предоставяне на подходящо държавно обезщетение на лицата, получили тежка телесна повреда или увреждане на здравословното състояние в резултат на престъпление, обхванато от Конвенцията;

- член 44, параграф 1д) – юрисдикция на наказателния закон по отношение на извършител на престъпление, обхванато от Конвенцията, който е лице, чието обичайно пребиваване е на територията на Република България;

- член 55, параграф 1, като последната резерва ще бъде ограничена единствено по отношение на чл. 35 и само във връзка с незначителни престъпления - „ex officio” разследване или наказателно преследване на престъпленията, обхванати от Конвенцията;

- член 58 по отношение на чл. 37, 38 и 39 – давностни срокове за престъпленията, обхванати от Конвенцията, които да позволяват ефективното започване на производството след достигане на пълнолетие от страна на жертвата;

- член 59 – предоставяне на жертвите на престъпления по Конвенцията на самостоятелен статут на дългосрочно пребиваване.

Също така резерва следва да се наложи и във връзка с чл. 78, параграф 3, предоставящ възможността да се да предвидят санкции, различни от наказателните, за посочените в чл. 33 и 34 от Конвенцията поведения – психологическо насилие и преследване.

Посочените по-горе резерви се налагат, доколкото понастоящем липсва действащо законодателство, което да регламентира тези разпоредби, а предвидените изменения и допълнения в пакета законодателни изменения по въвеждането на принципите и изискванията на Истанбулската конвенция все още не са окончателно приети и влезли в сила.

По чл. 44, ал. 3 и 4 и чл. 55, ал. 1 (с изключение на незначителните престъпления) не е необходимо да се правят резерви, тъй като имаме действащо законодателство, което да ги регламентира.

Ратифицирането от страна на Република България на Конвенцията на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие ще се отрази благоприятно и ще допринесе в значителна степен за усилията на страната ни да се справи с насилието, основано на полов признак, и по-конкретно насилието над жените във всичките му форми, както и да вземе мерки за неговото предотвратяване, за защита на пострадалите и за ефективно съдебно преследване на извършителите.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Бойко Борисов)